



РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

# ОТЧИЙ

ЧАСОПИС  
РІК ЗАСНУВАННЯ  
2002  
ВЕРЕСЕНЬ  
Число 9 (201)  
КИЇВ 2018

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

## СВЯТО назавжди

*Знову свята радісні хвилини,  
Безліч вересневих привітань.  
Здрастуй, школо!  
Рідна Україна  
Нас вітає всіх зі святом знань.*

О сіль... Про її прихід свідчать золоті ниви, кетяги горобини, нічні зорепади й дітлахи, які поспішають до школи. Цього навчального року до території особливої уваги віднесені першокласники. Задля облаштування освітнього простору для них оновлені меблі, робоче місце класовода облаштоване комплексом інтерактивна дошка, проведені конференції, вебінари, тренінги для вчителів майбутніх першокласників, сформовані предметні кейси. Тобто, у школі XXI ст. мають бути створені всі належні умови для особистісного розвитку дитини.

Сучасним типом взаємодії між учасниками освітнього процесу є педагогіка партнерства, тобто, об'єднання зусиль батьківської громадськості та педагогічних колективів задля розвитку школярів на гуманістичних засадах.

Цінним компонентом організації навчально – виховного процесу є навчальне співробітництво – напружена праця педагогів та учнів.

*Дійсно, дух реформ не оминув і сферу освіти, бо й сліпому видно, що без освіченого молодого покоління не може бути сильної щасливої країни.*

Для неї характерні ініціативність, зацікавлення у пошуку нових способів дій, постійне утримання уваги

на предметі обговорення, орієнтація на спільні дії, прийняття позиції іншого учасника діалогу, яке може відрізнятись від власної.

Відтак, за умов модернізації української школи актуальним стає компетентнісний підхід, який орієнтований на формування особистості учнів.

Концепція нової української школи орієнтує учасників навчально-виховного процесу на основні компетентності та переходу вчителів початкових класів на новий зміст освіти.

Для зацікавлених освітнім процесом батьків створені онлайн – консультації, форуми, на яких можна підняти питання для обговорення, обміняти думками, отримати відповідь на питання.

Дійсно, дух реформ не оминув і сферу освіти, бо й сліпому видно, що без освіченого молодого покоління не може бути сильної щасливої країни. Та як болить душа, коли бачиш бездітні села, коли випускники вузів, отримавши знання, оселяються у чужих краях. Навіть журавлі відлітають на зимівлю в теплі краї й повертаються, а наші діти так і

забувають рідні гнізда. Це одне із надзавдань, яке треба вирішувати сьогодні, аби молода Україна мала майбутнє, аби ми почувалися рівними серед рівних у колі світових народів. І не забуваймо при цьому, що саме українці дали



світові унікальні системи Костянтина Ушинського, Софії Русової, Антона Макаренка, Василя Сухомлинського.

**Вельмишановні батьки, дорогі діти, шановні вчителі!**

Наближається одне з найулюбленіших свят – День знань!

*День знань святкуєм нині ми по праву,  
Бо дітям віддаєм знання свої.  
Вони – основа будь-якої справи  
і запорака успіху її.*

Вітаючи Вас, хочеться побажати всім добра, міцного здоров'я, взаєморозуміння, сімейного добробуту та миру!

**Надія ГОЛОТА**

*Учіться, брати мої, думайте, читайте.  
Т. ШЕВЧЕНКО*

## У ВЕРЕСНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

**БОЖОК Надія Іванівна – 80-річчя.** Народилася 29 вересня 1938 року в с. Катеринівка Бобровицького р-ну. Працювала начальником відділу кадрів СБУ-49 тресту "Головкіївміськбуд".

**ПІНЧУК Андрій Михайлович – 75-річчя.** Народився 5 вересня 1943 року в с. Марківці Бобровицького р-ну. Колишній голова Київського апеляційного господарського суду. Член Ради суддів України, член Президії та Ради суддів господарських судів України, член ради Союзу юристів України, заслужений юрист України. Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня, Почесним знаком Товариства "Чернігівське земляцтво", рядом відомчих відзнак. Голова Бобровицького відділення ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво".

**МАРУЩЕНКО Діна Максимівна – 75-річчя.** Народилася 11 вересня 1943 року в с. Нові Яриловичі Ріпкинського р-ну. Працювала начальником ювелірного цеху Київського заводу "Ремточмеханіка". 3 грудня 1991 р. – президент ТОВ "Соляріс". Нагороджена орденами Миколи Чудотворця 1, 2, 3 ступеня Українського народного посольства, медалями, грамотами, дипломами. Член Асоціації українських ювелірів.

**ХАРЛИМ Михайло Іванович – 75-річчя.** Народився 18 вересня 1943 року в с. Пархимів Козелецького р-ну. Працював головою Печерського райвиконкому м. Києва, начальником Головного управління житлового господарства та майна Київської міськдержадміністрації, начальником Головного управління комунальної власності м. Києва. Заслужений працівник сфери послуг. Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня.

**СУПРУН Ігор Володимирович – 75-річчя.** Народився 29 вересня 1943 року в Ічні. Працював токарем у НТТУ "КП".

**ТИШЕВСЬКА Зінаїда Миколаївна – 75-річчя.** Народилася 30 вересня 1943 року в місті Чимкент (рідня з Чернігова).

**ПІНЧУК Віталій Савич – 70-річчя.** Народився 3 вересня 1948 року в с. Новий Биків.

**ВОЙТЕХА Іван Андрійович – 70-річчя.** Народився 7 вересня 1948 року в с. Мирне Козелецького р-ну. Працював у АТП-1 ВАТ "Київміськбуд".

**КРИВУЦА Володимир Георгійович – 70-річчя.**

Народився 15 вересня 1948 року у Варві. Ректор Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій. Доктор технічних наук, професор. Заслужений діяч науки і техніки України. Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня.

**САЛІЙ Олександр Олексійович – 70-річчя.** Народилася 16 вересня 1948 року в с. Переяслівка Ніжинського р-ну. Була директором департаменту кадрового забезпечення та проходження державної служби Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

**БОРИСЕНКО Михайло Іванович – 70-річчя.** Народився 17 вересня 1948 року в с. Підлісне Козелецького р-ну. Доцент кафедри педіатрії Національного медичного університету ім. Богомольця. Також працює в Київській міській дитячій лікарні №8. Доктор медичних наук, професор, автор 8 винаходів та понад 250 наукових праць, в т.ч. 13 монографій. Учасник бойових дій в Чехословаччині. Відзначений багатьма нагородами.

**МИСНИК Ольга Федорівна – 70-річчя.** Народилася 17 вересня 1948 року в с. Бакаївка Ічнянського р-ну. Асистент кафедри біоорганічної, біологічної та фармацевтичної хімії Київського медичного університету ім. О.О. Богомольця, автор 45 наукових статей, методичних посібників та публікацій, співавтор 3 підручників.

**НЕСТЕРЕНКО Михайло Васильович – 70-річчя.** Народився 17 вересня 1948 року в с. Красилівка Бахмацького р-ну. Працював головою Києво-Святошинської райради, тричі обирався її депутатом.

**МОЛЯР Олександр Іванович – 70-річчя.** Народився 20 вересня 1948 року в с. Мала Дівиця Прилуцького р-ну. Працював на заводі "Арсенал" на різних посадах. Близько 20 років працював у Національному банку України, останнім часом – головним спеціалістом.

**ТИМОШОК Олександр Ілліч – 70-річчя.** Народився 26 вересня 1948 року в Семенівці. Працює старшим інспектором відділу лікувально-профілактичної допомоги, спеціаліст-лікар УМЗР МВС України. Лікар вищої категорії, полковник міліції, ліквідатор наслідків аварії на ЧАЕС.

**НЕСТЕРОВА Людмила Георгіївна – 70-річчя.** Народилася 29 вересня 1948 року в Києві (батьки з села Красносільське Борзнянського р-ну). Працювала начальником відділу бюджетних установ Міністерства культури і мистецтв України.

**КУБИШКІН Геннадій Георгійович – 65-річчя.** Народився 7 вересня 1953 року в с. Кірієт-Лунга ЧаDIR-Лунгського р-ну Молдови (проживав у с. Атуша Коропського р-ну). Працював 25 років адміністратором у Президент-готелі у Києві.

**ГОЛУБ Віталій Іванович – 65-річчя.** Народився 13 вересня 1953 року в с. Старий Биків Бобровицького р-ну. Працює директором ДП ПАТ "Київхліб" КМТП "Київхлібпостач".

**ГОРДІЄНКО Микола Павлович – 65-річчя.** Народився 13 вересня 1953 року в Прилуках. Працює директором дирекції "Інпрעדкадри" ГДП. Заступник голови Прилуцького відділення земляцтва.

**ШАЛЬ Михайло Іванович – 65-річчя.** Народився 18 вересня 1953 року у с. Нижня Дубечня Вишгородського р-ну Київської області, проживав у Острі Козелецького р-ну). 29 років служив у системі МВС України. Полковник міліції у відставці. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

**НОСКО Микола Олексійович – 60-річчя.** Народився 23 вересня 1953 року. Ректор Національного університету "Чернігівський колегіум" ім. Т. Г. Шевченка, член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

**КОРОВНИКОВ Володимир Олексійович – 65-річчя.**

Народився 26 вересня 1953 року в с. Сядрине Корюківського р-ну. Працював у торгівлі, був директором ТОВ "Артеміда-Юклас".

**СИБІРЯКОВ Анатолій Вікторович – 65-річчя.** Народився 26 вересня 1953 року в с. Конотоп Гордніянського р-ну. Майор у відставці.

**ТУШИНСЬКА Любов Миколаївна – 65-річчя.** Народилася 29 вересня 1953 року в Чернігові. Працює директором ПП "Маркетинговий центр – 2000". Займається організацією виставок та ярмарок в Києві та Чернігові.

**СТРАТИЛАТ Борис Іванович – 65-річчя.** Народився 30 вересня 1953 року в с. Макіївка Носівського р-ну. Працював охоронцем у ПП "Конгрес".

**САМОЙЛЕНКО Володимир Борисович – 60-річчя.** Народився 9 вересня 1958 року в с. Камка Корюківського р-ну. Методист Корюківського районного Будинку культури.

**КОРЖ Віктор Борисович – 60-річчя.** Народився 16 вересня 1958 року в с. Пальчики Бахмацького р-ну. Працював головним інженером та керівником ряду сільськогосподарських підприємств у Ріпкинському р-ні, головою райдержадміністрації та головою райради. Нині – голова Чернігівської РДА. Нагороджений відзнаками Чернігівської ОДА та облради.

**ПЕРЕПЕЛИЦЯ Ніна Іванівна – 60-річчя.** Народилася 11 вересня 1958 року в с. Крехаїв Козелецького р-ну. Продавець-консультант.

**ВЕРТАЙ Микола Миколайович – 60-річчя.** Народився 14 вересня 1958 року в м. Остер Козелецького р-ну. Працював на керівних посадах, нині – генеральний директор компанії ГЕОС ДЕВЕЛОПМЕНТ.

**ТИМОХОВИЧ Олексій Андрійович – 60-річчя.** Народився 17 вересня 1958 року в с. Чорний Ріг Семенівського р-ну. Директор Європейського інституту державного управління та аудиту.

**ХАРЕБА Володимир Васильович – 60-річчя.** Народився 18 вересня 1958 року в с. Кудрівка Сосницького р-ну. Заступник начальника відділу аграрної економіки і продовольства апарату Президії НААН, член-кореспондент УААН, доктор сільськогосподарських наук, професор.

**МОРОЗ Наталія Миколаївна – 60-річчя.** Народилася 20 вересня 1958 року в с. Глозоди Козелецького р-ну. Швея.

**ПОНОМАРЕНКО Людмила Захарівна – 60-річчя.** Народилася 29 вересня 1958 року в смт. Лосинівка Ніжинського р-ну.

**ГАЙОВА Ірина Андріївна – 55-річчя.** Народилася 1 вересня 1963 року в Корюківці. Редактор Корюківської районної газети "Маяк".

**БРИКОВА Любов Олександрівна – 55-річчя.** Народилася 3 вересня 1963 року в смт. Короп. Вчитель історії.

**ДЕГТЯР Валентина Іванівна – 55-річчя.** Народилася 19 вересня 1963 року в с. Харківці Переяслав-Хмельницького р-ну Київської обл. (чоловік з с. Нова Басань Бобровицького р-ну). Кухар.

**ШУЛЬДЯКОВА Тамара Іванівна – 55-річчя.** Народилася 20 вересня 1963 року в с. Покошичі Коропського р-ну. Майстер виробництва на кондитерській фабриці.

**ЯРЕМЕНКО Лариса Іозасівна – 55-річчя.** Народилася 23 вересня 1963 року в Ніжині. Директор ТОВ "Дисконт".



### Дорогі земляки!

Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Кожний керівник відділення вибирає свою стратегію розвитку і формування стосунків з малою батьківщиною. Сьогодні ми ділимося з читачами тим, як працює Козелецьке відділення на чолі з Михайлом Гриценком.



## До рідних джерел

**М**ихайло Петрович зробив акцент на безпосередньому спілкуванні столичних земляків з представниками Козелеччини. Сьогодні на теплоході, який прямував до гирла Десни, зібралися і керівники району, і територіальних громад, і знані в Україні й за її межами особистості, а також керівництво Чернігівського земляцтва на чолі з Віктором Ткаченком. Безперечно, спілкування завжди приносить можливість обміну досвідом, думками і планами на майбутнє. Адже сама природа робить людину широкою, теплою і чарівною.

Слово нашим гостям та господарям заходу...

\*\*\*

Представники Кіптівської ОТГ стали учасниками вже традиційного літнього зібрання Чернігівського земляцтва.

Кіптівську ОТГ представляли: начальник фінансово-бухгалтерського відділу Ірина Корогод, головний спеціаліст Світлана Гнатковська та

депутат Кіптівської сільської ради Галина Позняк.

Цей захід подарував нам неймовірну кількість позитивних емоцій і

Піднесений настрій протягом зібрання дарували талановиті музиканти, які радували не тільки прекрасними мелодіями, а й виконанням



неперевершених вражень. В дружній, теплій атмосфері ми мали нагоду поспілкуватися з поважними людьми, які, незважаючи на теперішнє місце проживання, займані посади, досягнені успіхи, не забувають, не цураються рідної землі, стежини до батьківської хати, переймаються сьогоднішнім своїми земляків.

Незабутнє враження залишила прогулянка на катері від річкового порту до місця, де Десна зустрічається з Дніпром.

пісень українською та італійською мовами.

За гарно проведений час, нові знайомства, усвідомлення єдності дякуємо організаторам даного заходу.

**Світлана ГНАТКОВСЬКА**

\*\*\*

Напередодні 27-ї річниці Незалежності України голова Козелецького відділення Чернігівського земляцтва Михайло Гриценко організував поїздку членів земляцтва до мальовничих берегів зачарованої Десни на теплоході "Наталія Ужвій". У цьому заході взяли участь голова Чернігівського земляцтва Віктор Ткаченко, виконавчий директор



# До рідних джерел



Тетяна Літошко, голова Козелецької районної державної адміністрації Володимир Швед, голова Деснянської об'єднаної громади Юрій Осташевський, представники 4-х районних відділень земляцтва, а також активні члени Козелецького відділення. О 10-й годині ранку учасники зібралися біля причалу річкового порту м. Києва, організовано сіли на верхню палубу теплоходу і вирушили вгору по Дніпру до гирла річки Десна. Для проведення культурної програми були запрошені троїсті музики. Від натхненого професійного виконання талановитими музикантами народних пісень усі були у захваті. Шлях до виходу на берег р. Десни зайняв майже дві години, але час промайнув дуже швидко.

Після пришвартування теплоходу всі вийшли на берег – хто купався, хто приймав сонячні ванни, а тим часом команда теплоходу приготувала відмінні шашлики, плов, ковбаски-гриль, сосиски. Гріх не випити сто грамів горілки чи келих сухого вина, маючи на столі такі страви для закуски. На березі у веселому настрої виконувались пісні, лунала мелодична музика. Повертаючись у Київ, усі відпочиваючі були у захваті від такого відпочинку, висловлювали слова вдячності Михайлу Гриценку за прекрасну організацію заходу.

Такі виїзди згуртовують членів земляцтва та керівників Козелецьчини на спільну співпрацю по вирішенню проблемних питань на користь рідного Сіверського краю нашої неньки України.

**Микола ЮРЧЕНКО**

Де б ми не були, а наше коріння завжди дає про себе знати і манить на рідну землю. Й земляки часто-густо стають найближчими людьми. Тому й підтримують один одного та не втрачають зв'язку з вихідцями зі свого краю і представники Козелецького відділення Товариства "Чернігівське земляцтво".

У столичному річковому порту на палубі теплоходу "Наталія Ужвій" зустрілися представники Козелецької, Кіптівської та Деснянської громад, а також райдержадміністрації. У складі делегації Козелецької ОТГ були заступник голови громади Інна Ярошенко, начальник управління освіти, культури, сім'ї, молоді та спорту Любов Боришполець, начальник фінан-



– Ми давно вже підтримуємо стосунки з товариством "Чернігівське земляцтво", постійно спілкуємось, зустрічаємось. Ось і цього разу прекрасно провели час, відпочили, як кажуть, і тілом, і душею, – говорить Любов Боришполець. – Спільно з київськими земляками ми здійснили прогулянку Дніпром. А потім теплохід доправив нас на острів, де ми й проводили час у невимушеній обстановці. Таке спілкування завжди дає більше можливостей поговорити про наболіле, поділитися нажитим досвідом, внести свою часточку в налагодження дружніх стосунків із земляками.

– Дійсно, такі душевні зустрічі просто необхідні, – підтверджує Інна Ярошенко. Уся наша делегація вдячна "Чернігівському земляцтву" та голові Козелецького відділення Михайлу Гриценку за організований відпочинок та спілкування.

**Ганна САМОЙЛЕНКО**



сового управління Олена Матющенко, начальник відділу соцзахисту населення Валентина Сікачова, в.о. старости Пилатинського старостинського округу Світлана Дмитренко та депутати громади – Михайло Михед і Сергій Погребовський.



Х відкритий фестиваль традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств "Київська Русь" відбувся перед святом Преображення Господнього у стародавньому столичному Чернігівському землячестві, що на Ріпкинщині. Його присвятили 27-й річниці Дня незалежності України та 1030-річчю хрещення Київської Русі-України.



# Ювілейна "Київська Русь"

Завітали на святкування і заступник голови Чернігівської ОДА Наталія Романова та делегація столичного Чернігівського землячтва, до якої увійшли: керівник Ріпкинського відділення Олександр Литвин,



Володимир Федяй, Сергій Граб, Володимир Пінчук, Анатолій Чернишов, Олександр Кураш, Наталія Гончар, Микола Авраменко, а також керівник Сновського відділення Лариса Моцар, керівник ветеранського відділення Сергій Кудін та заступник голови Всеукраїнської спілки ветеранів війни В'ячеслав Гречук, голова комітету загиблих в Афганістані Тетяна Ліскіна, голова ветеранів учасників бойових

дій у В'єтнамі Валерій Мірошниченко. Урочистості розпочалися на площі біля Спасо-Преображенського храму. Гостей фестивалю зустрічали та вітали Добриня Микитич та його сестра Малуша.

Далі гості відвідали Спасо-Преображенський храм, де їх вітав настоятель протоієрей о.Іоанн (Фурданіч), та Замкову гору.

Цьогоріч родзинкою фестивалю був історичний перформанс про Любеч часів Київської Русі, що допоміг глядачам зануритися в атмосферу прадавньої минувшини. Також у Любечі відкрили пам'ятник древлянському князю Малку Любечанину – батькові Малуші та Добрині Микитича. До речі, скульптури, присвячені останнім, у селищі вже є.

Не обійшлося і без покладання квітів на Замковій горі до пам'ятного знаку на честь 900-річчя Любецького з'їзду князів.

Загалом програма була насиченою та різноманітною. Увесь день на стадіоні Любеча тривала театралізована концертно-видовищна програма за участю професійних та аматорських колективів області, гостей

фестивалю, захоплюючі показові виступи клубів історичної реконструкції та бойових єдиноборств, кінного театру із "Соколиного хутора". Всі охочі мали змогу взяти участь у творчих майстер-класах, постріляти з лука, відвідати "Містечко майстрів" та оглянути виставкову експозицію козацької тематики. Для найменших учасників фестивалю працювали дитячі розважальні майданчики. Для тих, хто хотів ближче познайомитися з історією Любеча, проведені екскурсії селищем.

Земляки відвідали виставкову експозицію "Любеч стародавній, де експозицію поповнював Сергій Граб та про-



йшлись по визначних місцях Любеча, а саме побували в кам'яниці Полуботка, дальніх та ближніх Антонієвих печерах.

Втім, день виявився не тільки цікавим, а й корисним: на Замковій горі голови Любецької та Михайло-Коцюбинської об'єднаних територіальних громад, голова Славутицької територіальної громади підписали Меморандум про партнерство та співробітництво, що сприятиме соціально-економічному зростанню та підвищенню добробуту громадян.



Олександр ЛИТВИН  
Фото Сергія КУДІНА

Справді – дума. Бо есе, повість – це оповідь про життєдіяльність певної людини, а дума – одвічний жанр про багатство і внутрішнє життя неординарних особистостей, а Андрій Михайлович Пінчук і є незвичайним сучасником. Іменують – легендарним. І слушно: і зовні високий, високочолый, красномовний, вольовий, гостроаналітичний, дотепний; щирий і безкомпромісний у правді й совісті. А за цим же – напружене, повне випробувань і звершень внутрішнє буття.



**5** вересня 2018 року Андрію Пінчуку виповнюється 75. Та яких – наповнених працею: хліборобською, заводською, правознавчою, громадсько-політичною; боротьбою за справедливість, совість і честь, за права і свободи громадян, за розбудову суверенної, соборної, правової держави, за щастя української Людини, Нації і Культури.

Віхи добротворчого життя: державний арбітр при Раді Міністрів України, начальник відділу попередження порушень законності в господарській діяльності; арбітр, член Президії Вищого арбітражного суду, голова Арбітражного суду Києва, голова Київського Апеляційного суду...

А це ж – проблеми і долі тисяч людей, влади, громадянського суспільства, судової системи й іміджу Держави! І це – на плечі, на совість, на відповідальність вчорашнього нащадка селянсько-козацького роду, вихідця з села Марківці Бобровицького району.

Можна сказати, що вихідці з Чернігівщини були й міністрами, навіть Президентами! Та з якими наслідками? Буває, що артисти на сцені грають ролі королів, полководців, поетів... та чим вони є в житті? Мирились з корупцією, беззакон-

## ДУМА про Андрія Пінчука



ням, кар'єризмом, все зростаючою бідністю мільйонів та водночас сприяли збагаченню олігархів, продажних суддів і прокурорів, чиновників і депутатів.

Чи міг це прийняти син чесної, високультурної родини, вихованець Шевченківського університету? Сам високоосвічений інтелігент, що знав: віками були кровопивці й судді-

аферисти, були облудники міністри і депутати, зрадники цивільні й церковні. Але були Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Мазепа, Петлюра й Бандера. Були Кочубей і Вишинський? Були! Але українці – харизматична нація й заслужують на справедливу долю! От ради чого необхідно бути чесним і патріотичним, як Скородо, Орлик, Шевченко, земляки Тичина й Довженко. Небезпечно? Так. Але якщо ти одягнув мантию судді – то борись!

Син козацького роду, досвідчений трудівник, Андрій міг стати лікарем, військовим, навіть космонавтом, – та він мріяв стати юристом-законником.

Та конкурси на юридичний були фантастичними. Тисячі талановитих хлопців махали безнадійно руками і йшли в армію або вибирали інші професії, але не Андрій. За третім разом він переміг!

Нині Андрій Пінчук – і марківчанин, і киянин. У Марківцях став людиною, в Києві сягнув вершини правочинної і державної діяльності. З Києва він бачив і Марківці, і всю Україну, і багатомільйонне світове українство. І про столицю він може провести цілий ряд лекцій – згадає й про великого князя Кия, переможця Візантійської

столиці, Аскольда і Діра – перших хрестителів киян у 860 році, і про літописи, про світового рівня літературу. Про державний і судовий устрій Київської держави, про знамениту тогочасну Конституцію – "Руську Правду" і про народне "звичаєве" право, здійснюване народним Віче й судами. В університеті він опанує глибокі знання про грецьке і римське право, кодекси Богдана Хмельницького, Кромвеля, Наполеона, правові основи Гетьманщини і Центральної Ради, Французької й Американської революцій, СРСР і УРСР. У Київському університеті він осягне, що Тарас Шевченко був не лише поетом, художником, мислителем-пророком, а й відомим... археологом. У Марківцях Тарас Григорович був у пана Катеринича, будинок якого став нині школою. Біля неї височіла красуня-ялина, під якою Шевченко спілкувався з різними людьми. За селом річка Трубайло, поля і ліс, знаменитий дубом-нелином, під яким козаки й гайдамаки святили ножі, а Тарас Шевченко гомонів з численними прочанами.

Чи не через це Андрій Пінчук знає твори нашого поета напам'ять, живе в їх духовному безмежжі. Отож, ще в дитинстві він осягнув "наріжний камінь" життєтворчості. З висоти поля марківецького Андрій Пінчук сягає історичних вершин українського буття. І не даремно він нагороджений орденами Святого архистратига Михаїла та Святого Рівноапостольного князя Володимира. Як впливовий правознавець, він ревно відстоює право України, як незалежної держави, на відновлення української помісної церкви.

Андрій Пінчук може провести цілий курс про рідні Марківці, Чернігівщину, Україну і світове українство. Він добре знає творчість своїх земляків Михайла Коцюбинського Василя Еллана-Блакитного, Василя Чумака, Павла Тичини й Олександра Довженка, сучасників Юрія Збанацького, Юрія Мушкетика, Володимира Дрозда, Станіслава Реп'яха, Анатолія Погрібного, Леоніда Горлача.



Андрій Пінчук – ревний син рідних Марківців: там він і на ремонті доріг чи школи, на будів-

шається, що разом із головою Віктором Ткаченком, Тетяною Літошко, десятками відомих талановитих земляків розбудовують суверенну, демократичну Україну. Тому його високо оцінено і на батьківщині (він заслужений юрист України, нагороджений грамотою Міжнародного фонду "Золота фортуна", Почесною відзнакою світової спілки юристів), а й у світі. Він учасник трьох світових конгресів юристів та кількох конгресів Всесвітньої спілки юристів. І там він поставав не тільки настійливим "учнем", здобувачем міжнародного досвіду, але й визначним авторитетом правознавчої еліти.

Що ж, людина може облітати цілий світ і набути, як писав Г. Квітка-Основ'яненко, "купований розум", а може й на клапті рідної землі, як Андрій Михайлович з дружиною Ганною Федотівною, з сином Олександром та донею Єлизаветою жити глибокими чуттями рідної природи, мови, культури та високими помислами, мужньо і мудро по-українському, а це і по-європейському, і по-світовому, як у симфонічному оркестрі.

**Петро КОНОНЕНКО,**  
академік, лауреат міжнародної премії ім. Гердера



ництві ясел, садка чи господарських приміщень; разом із головою сільради Тетяною Сугоняко, директором школи Галиною Шевченко, Василем Заболотним, Анатолієм Кошелем та широким активом вирішує проблеми і перспективи села, розвитку в ньому правових основ громадянського суспільства, його фундаменту самоврядування.

Особливий клопіт Андрія Михайловича – стан і перспективи правової освіти в державі, розвиток народної самодіяльності, як запоруки громадянського суспільства. Тому він активний діяч не тільки в минулому, а й нині, коли очолив Бобровицьке відділення славнозвісного земляцтва і особливо пи-

Так свого часу назвав свою книгу про Миколу Компанця відомий письменник Віктор Кава. І, як мовиться, знайшов чи не найвлучнішу характеристику небуденному землякові, чиє ім'я назавжди вписалося в скрижалі української історії.

**Т**а закони природи сильніші за нас. І от уже цієї осені мусимо тільки згадувати нашого тихого й світлого Миколу Прокоповича, який і справді світився любов'ю до всіх. Звиклий до масштабних державних дій, він ніколи не забував, що в епіцентрі світу знаходиться кожна окрема людина, що заради неї й треба творити блага.

Велике чіткіше бачиться з відстані років. Присутність духовну Миколи Компанця відчують його земляки, коли збираються чи тісним районним гуртом, чи всією великою родиною. І хоча нині не вистачає нам його м'якої соромливої посмішки, його розважливого слова, все ним сподіяне оживляє небуденний образ патріота й побратима, щедрого на добрі справи задля малій батьківщині й щирого порадника в житейському коловороті днів. І добре, що не забуваються його справи як у нашому земляцтві, так і в найріднішому Сіверському краю.

Повернімося ж до книги, епізоди з якої подаємо для читачів.

### ДО РІДНОГО ДОМУ ДОРОГА ДАЛЕКА

Передбачаю, що читач цієї книжки здивовано здвигне плечима: мовляв, невже це в мого героя за останні роки не було нічого в житті, крім роботи, засідань, ділових поїздок? Я задав це запитання Миколі Прокоповичу, він зітхнув і щиро мовив:

– І таки справді. Дуже багато було і є клопотів, і з кожним роком їх додається... Їх навіть більше, ніж було за Радянської влади, хоча й тоді справ було невпрогорт. Але ж зараз ми живемо в новому світі, складному, динамічному, часто непередбачуваному. Треба весь час орієнтуватися в обстановці, що міняється, ухвалювати точні рішення. Одне слово – непросто...

А все ж знаходжу іноді час для неро-

бочих справ. Втім, про відпочинок, як колись казали – культурні заходи, виходи на природу – мабуть, розповім пізніше. А спершу – про земляцькі турботи. Адже мені чотири роки тому довірили бути керівником Чернігівського осередку нашого земляцтва в Києві.

Його завжди ділове обличчя осяялося справді сонячною усмішкою. Мовби аж помолодшало...

– Знаєте, це була просто чудова



## ЛЮДИНА



## живе любов'ю

ідея – заснувати громадське товариство "Чернігівське земляцтво". Вона належить моїм славним землякам Павлу Олексійовичу Миснику, Борису Васильовичу Іваненку, Юрію Михайловичу Мушкетіку та іншим людям, в яких гарно поєднуються діловитість, організаторські здібності, тверезий реалізм, доброта, чуйність душі, небайдужість до людського горя, любов до краси, мистецтва. Вони піклуються про земляцтво, про його численних членів

(а їх уже біля двох тисяч), без перебільшення кажучи, наче про свою велику родину. Ні, це не високі слова, ви ж знаєте, що я скупий на них. Це – чиста правда.

Багато хороших справ було зроблено до 2000 року, в тому числі й для нашого Чернігівського району. Але вже тоді відчувалося, як важко збирати разом стільки людей, важко дбати про тих, хто потребує допомоги. Отоді й виникла у В. Ткаченка щаслива ідея – утворити районні осередки, які можуть частіше збиратися, де люди більше на виду, ніж у всьому земляцтві. Мені довірили очолити осередок, заступником став енергійний Юрій Володимирович Лихошва, а після його смерті – Віктор Носач, секретарем – чарівна артистка Людмила Давимука...

Микола Прокопович одразу ж увзявся за роботу задля рідного краю. Склали список членів осередку, окремо – ветеранів Великої Вітчизняної війни та праці, виділили тих, хто особливо потребував піклування. Склали список ювілярів.

– Як же розчулюють земляків вітання з Днем Перемоги, з іменинами! – тепло мовить Микола Прокопович. – Як зі сльозою на очах сказав ветеран війни і праці, колишній славний учитель: "То мовби рідна земля, рідні люди зайшли до мене в гості – з квітами, подарунками, сердечними словами"...





А видатним чернігівцям влаштовують чудові вечори в престижних залах. Так, у січні 2002 року врочисто вітали мужнього воїна, визначного юриста Григорія Ісаковича Гінзбурга.

Микола Прокопович не раз організовував й організовує виїзди членів осередку на малу батьківщину, і це є для них невимовно хвилююче свято. І для місцевих чернігівців, бо відбувається душевне спілкування земляків, а ще – гарно, голосисто співають артисти, що їх обов'язково запрошують у такі поїздки. Також привозять із собою подарунки до початку навчального року – книжки, матеріальну допомогу тощо.

А як прекрасно вітають жінок із святом 8 березня!

Безліч справ зроблено осередком, особисто М. Компанцем, для району. Вже мовлено, що Микола Прокопович є ініціатором всіх цих людських акцій на Чернігівщині та в столиці. Додамо, що він – і це можна зрозуміти – особливо піклується про колицку свого дитинства Смолин.

У Смолині, як мріяв Микола Прокопович, відбудована церква Святого Миколая, крім того, він подарував цінну старовинну ікону. Реставровано пам'ятник загиблим воїнам минулої війни. Відновлено криницю з живлющою водою, з неї п'ють і не можуть напиться й місцеві жителі, і гості, а особливо приїжджі земляки з Києва. Є мрія побудувати церкву на пагорбі, де вона була раніше.

За його клопотанням заасфальтована вулиця села, побудоване сучасне затишне кафе, бар для дітей, корчму, міні-готель, особливо вдячні йому земляки за лазню (яка для учасників війни та інвалідів безоплатна), підведено газ із Гончарівська.

Завершити коротку розповідь про добротворчу діяльність, піклування про батьківський край Миколи Проко-

повича мені б хотілося спогадом про поїздку членів осередку та гостей напередодні Дня Перемоги на Чернігівщину.

Всю ніч лив дощ. І вранці, коли я виглянув надвір, злива шелестіла в молоденькому листі дерев, а наша вулиця імені Олеса Гончара майже перетворилася на річку. Зателефонував Миколі Прокоповичу, спитав, чи не завадить така негода нашій мандрівці.

– Аж ніяк! – бадьоро відповів він. – Це ж благо – травневий рясний дощ. Знаєте ж мудре народне прислів'я: два дощі в маю – і агронома не треба. – І додав мрійним, якимось помолоділим голосом. – Для мене кожна поїздка до рідного краю – то наче повернення у дитинство і юність, коли овологлими, розчуленими очима вбираєш невимовно гарні краєвиди, дихаєш якимось особливо запашним повітрям, милуєшся і не можеш намілуватися чарівною Десною, радо розмовляєш із привітними, до болю рідними земляками. І так хочеться зробити їх життя кращим, заможнішим.

Тоді ми побачили багато, почули не менше. Особливо пам'ятними були навідини в мальовниче рідне село Миколи Прокоповича Смолин. Тут нас зустріли голова Чернігівської райдержадміністрації Володимир Сидоренко, його заступник Андрій Курданов, голова райради Михайло Курбас, сільський голова Леонід Білокінь. Разом походили вулицями, що заасфальтовані значною мірою за сприяння Миколи Прокоповича, милуючись буянням весни, постояли біля Десни, що несла свої свіжі, запашні води в зелених берегах до величного Славутича, погомоніли з земляками. Тут Компанця всі знають, щиро шанують за безвідмовну допомогу, безмежну доброту, людяність. Звичайно ж, навідали й кафе, міні-бар, міні-готель, новий магазин...

Довелося мені побувати й на ювілейному пошануванні нашого славного земляка. І в Українській зерновій асоціації, і в рідному земляцтві. Саме там прозвучали й витончені рядки віршованого привітання Бориса Іваненка.

*Всі знають, серпень – то вінець  
Земних трудів і літа.*

*В нім народився Компанець  
Серед пшениці–життя.*

*Де над Десною височить*

*Пропахлий хлібом Смолин,*

*Там в глибині старих століть*

*Весь родовід Миколин.*

*Пішов він звідти у світи,*

*Осиротілий зроду,*

*Щоб силу і снагу знайти*

*В служінні для народу.*

*І де б не був, які б в житті*

*Не брав кар'єр висоти,*

*Він цінував найбільше хліб,*

*Як вселюдську цінноту.*

*Він полеж жив. Він жив селом.*

*Він був на часу вістрі.*

*І власним вибився горбом*

*У зернові міністри.*

*Які б не віяли вітри*

*Над українським краєм,*

*Йому ми вдячні, що були*

*З надійним короваєм.*

*І нині він, немов косар,*

*Кладе хлібів покоси,*

*Хоча рясний років тягар*

*Висріблює волосся.*

*Жнива народу до лиця,*

*Вони трудів окраса.*

*Отож віншуєм Компанця,*

*Як Маковія й Спаса.*

*І скажемо насамкінець,*

*Схилиючись в вітанні:*

*Душа компаній – Компанець,*

*Ви – президент. Ви – жнець і грець.*

*Ви – молодець, бо Ви творець,*

*Бо Ви – підкорювач сердець,*

*Ви – свій в земляцькім стані!*

# ПОКЛИКАННЯ

Світлий ювілей святкує 11 вересня  
особлива людина, непересічна особистість і чарівна жінка –  
Діна Максимівна Марущенко.

## ТВОРИТИ ДОБРО

**В**она народилася 11 вересня 1943 року в с. Нові Яриловичі Добрянського (нині Ріпкинського) району у родині ветеринарного лікаря Максима Омеляновича та сільського фельдшера Віри Василівни Шорстких – добрих, порядних і глибоко шанованих у селі людей. Є у Діни Максимівни ще молодший брат – Олександр Максимович, який нині проживає в цьому селі.

У родині Максима Омеляновича та Віри Василівни завжди панували любов і сімейна злагода, відчувалася якась висока духовна аура. Батьки вчили дітей любові до людей, доброти й щирості. Саме з дитячих літ розпочався шлях до високої духовності Діни Максимівни. І чи не найбільше наставляла до цього дівчинку її бабуся Наталка – глибоко віруюча людина, яка наповнила душу внучки духовним сьйвом, що ось уже скільки років не згасає в ній, подвигаючи на добрі справи.

Після закінчення Ново-Яриловицької загальноосвітньої середньої школи дівчина поступила на навчання в Гомельський державний університет "Поліський". Здобувши по закінченні цього вузу освіту хіміка-аналітика, Діна Максимівна п'ять років працювала у Семенівському районі шкільним вчителем хімії та завучем школи. Упродовж цього періоду життя вона обиралась депутатом районної ради, членом райкому комсомолу. Вже тоді здобула славу авторитетної та мудрої людини.

У період трудової діяльності в Се-



менівському районі Діна Максимівна познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком Марущенко Миколою Григоровичем, який працював інженером на заводі "Ленінська кузня" в Києві і періодично приїжджав до своїх батьків. Їхні стежки перехрестилися випадково, але обоє зрозуміли, що кожен із них зустрів свою долю. Невдовзі вони побралися.

А далі – переїзд Діни Максимівни на постійне місце проживання до Києва та її нове захоплення. Протягом 1972–1984 рр. вона працювала контролером-ревізором у Київській інспекції пробірного нагляду Мінфіну СРСР, начальником ювелірного цеху Київського заводу "Ремточмеханіка", потім – провідним науковим співробітником у конструкторському бюро Київського виробничого об'єднання "Ювеліропром".

У Києві в Діни Максимівни та Миколи Григоровича народилася донька Люда. Як результат сімейного виховання, їхня дитина, виростаючи і ста-

новлячись дорослою людиною, потяглася до прекрасного: закінчила музичне училище ім. Глієра, столичну консерваторію по класу фортепіано, брала участь у багатьох міжнародних конкурсах. Може, вона була б уже давно заслуженою артисткою, але почалися складні часи, коли під натиском новітніх нуворішів безцеремонно ламалися принципи сталої суспільної моралі, які змусили багатьох громадян країни помянути свої життєві орієнтири в умовах нецивілізованої ринкової економіки.

Враховуючи реалії життя та шукаючи "місце під сонцем", Діна Максимівна зробила рішучий крок: у 1991 році, який став для неї знаковим, вона вирішила заснувати акціонерне приватне підприємство "Солярис" з метою збору, переробки металобрухту та видобутку з нього дорогоцінних металів. Співзасновниками цього підприємства були фахівці з інших міст країни, а його керівником було обрано Діну Максимівну. От саме на цьому творчому поприщі й знайшли своє призначення дочка Діни Максимівни та Миколи Григоровича Людмила, талановита піаністка, та її суджений Олексій Романов, знаний скульптор – адже краса оживає і в мелодіях, і в застиглому металі.

Діяльність цього підприємства починалася з кількох десятків метрів виробничої площі та чотирьох штатних співробітників. Нині "Солярис" має потужні цехи, хімічні лабораторії, склади, достатній штат фахівців, значну кількість солідних партнерів. Дорогоцінні метали, вироблені цим підприємством, поповнюють державні запаси, а в руках умілих майстрів перетворюються на ювелірні вироби.

З метою розширення поля виробничої діяльності у 1998 році Діна Максимівна заснувала дочірнє підприємство "Солярис-Ю", де з дорогоцінних металів, отриманих шляхом переплавки металобрухту, виготовляються справжні твори ювелірного мистецтва: пам'ятні знаки, медалі, призи, мініатюри, ювелірні прикраси тощо.

Наполегливість, працелюбність та лідерські якості Діни Макси-



мівни у творчій співпраці з її колегами дозволили обом підприємствам з гідністю подолати всі труднощі й отримати визнання провідних підприємств переробної галузі на теренах України. Зазначені підприємства неодноразово брали активну участь у роботі вітчизняних та зарубіжних виставок ювелірного мистецтва, є їх лауреатами і нагороджені численними призами та дипломами.

Успішну діяльність керівника підприємства Діна Максимівна поєднувала з благодійною діяльністю. Так, зокрема, нею було замовлено та виготовлено іконостас для Свято-Михайлівського храму в районному центрі – смт. Ріпки, реставровано ікону Антонія Печерського для церкви в смт. Любеч, надано фінансову допомогу у будівництві церкви та оснащенні комп'ютерами школи в її рідному селі Нові Яриловичі, профінансовано виготовлення ювілейних значків для відзначення 60-річчя Ріпкинського району.

За ініціативою Діни Максимівни та її безпосередньою участю було перераховано значну суму коштів на підтримку родин героїв Небесної сотні, придбано дороге імпортне медичне обладнання для Київського військового госпіталю з метою успішного лікування та проведення медичної реабілітації українських воїнів, які зазнали тяжких поранень під час бойових дій на сході України.

За значний особистий вклад у розвиток національної економіки, інтеграційних виробничих зв'язків із за-

рубіжними партнерами, а також здійснення благодійної діяльності Діна Максимівна нагороджена орденом Миколи Чудотворця III ст., міжнародною відзнакою "Золотий Меркурій", відзнакою Чернігівської обласної державної адміністрації "Джерела добра", медалями, грамотами. Вона є членом Асоціації українських ювелірів.

Нині Діна Максимівна перебуває на пенсії. Хоча вона і відійшла від конкретних виробничих справ, але не полишає зв'язків із заснованими нею підприємствами, цікавиться результатами їх діяльності, переживає за труднощі та проблеми, що виникають у виробництві, надає їхнім новим керівникам слухні поради та цінні рекомендації щодо здійснення виробничої діяльності. І в пенсійному віці Діна Максимівна продовжує займати активну позицію щодо забезпечення діяльності даних підприємств.

Знаходить вона розраду і у вихованні онука Дениса, якого дуже любить і яким живе – його справами, навчанням у школі, задоволенням від спілкування з ним, і на якого покладає, як і його батьки та дідусь, великі сподівання.

Останнім часом на долю Діни Максимівни випало нове життєве випробування – вона та її чоловік тяжко захворіли, і їм обом були зроблені складні операції, після яких вони проходять курс реабілітації, проживаючи у дочки. Ми, земляки Діни Максимівни, члени Ріпкинського відділення земляцтва, морально підтримуємо її та інших чле-

нів родини і просимо Божої помочі їм достойно витримати це випробування, якнайшвидше одужати та повернутися до повноцінного життя.

У своєму житті Діна Максимівна керується таким принципом: "Потрібно завжди пам'ятати / про те, що варто жити / й ніколи щоб не забувати / в житті добро творити!". Її життєве кредо – дарувати добро, красу та радість людям. Так, заради цього варто жити – адже подарована людям радість сторицею повернеться і освятить душу, котра завжди перебуває на шляху творення добрих справ у житті.

Дорога Діно Максимівно, від імені всіх членів Ріпкинського відділення Чернігівського земляцтва щиро вітаємо Вас із славною датою Вашого життєвого шляху – 75-річчям від дня народження!

Бажаємо Вам міцного здоров'я, наснаги і сонячного настрою.

Хай Ваше серце співає, а очі випромінюють щастя.

Хай Вам добре працюється, гарно живеться, хай мріється, вміється і все удається.

І хай Вас, Діно Максимівно, Бог всіляко надихає й на добрі справи Він благословляє.

Ми пишаємося Вами, нашою видатною землячкою, і дякуємо за всі добрі справи, які Ви робите для людей та нашої країни загалом.

Многая літа!

**Володимир ФЕДЯЙ  
Юлія ЖУРАВКОВА**

**І** навіть чимало сусідів не відали про ювілейну подію, хоча ті добрі справи, які встиг зробити для малої батьківщини Віктор Павлович, могли б сколихнути громадську думку. Але такий нині час, такі люди з куцохвостою пам'яттю, котрі споглядають світ здебільшого із-за хвіртки власної обори...

А життя Віктора Черненка справді не рядове, на нього можна рівнятися й тим, хто власними ліктями проштовхувався на вершини слави та достатку. Зате він все життя робив те, що мало залишитися в пам'яті людей, особливо ж у нашому славному земляцтві. Неговіркий, з виду часом суворий, зосереджений у собі, він загорався сердечним вогнем і буквально перевтілювався, коли йшлося про якусь чергову патріотичну акцію. Це відзначали всі члени Носівського земляцького відділення і в часи, коли ним керував передчасно померлий Микола Ляшенко, а особливо, коли на прохання земляків він очолив наш невеликий колектив.

Ми знали, що за плечима побратима лишилися десятки неперекручених яскравих літ. Традиційне дитинство в мальовничому краю, бідкування в сільській родині, школа й вуз, служба в стратегічних військах, суперсекретні морські походи для обслуговування космічних експериментів (він не мав права говорити про них десятки років, як і показувати друзям унікальні фотографії з приводненими космічними камерами, зроблені ним власною камерою), багаторічна робота в системі Укрводшляху, де Віктор Павлович керував навчальним центром. До речі, ще чверть століття тому саме він та його вихованці робили все для того, щоб Дніпро й Десна працювали, озивалися гомоном сотень суден. Нині йому гірко від того, що славетний Укррічфлот практично знищений, що навіть баржі чіпляють

плоским днищем замулене дно, що не блимають сигнальними вогнями буї, даючи хід і трипалубним теплоходам-гігантам, і тудягам-буксирам.

У нашому земляцтві керівниками відділень стають, як правило, люди не випадкові, масштабні за своїм

А скільки сил потратив Віктор Павлович на упорядкування партизанського гніздовища Орішне, де колись базувалося з'єднання "За Батьківщину" під командуванням одіозного командира Івана Бовкуна, котрий теж став жертвою політичних розборок і тільки через десятки

років був реабілітований! Та робота змусила й самого Черненка заглибитися в архіви, зустрітися з десятками колишніх месників, а серед них і з славним патріотом України невтомним Петром Кропив'янським, щоб повернути правдиву історію складного явища Другої світової війни.

Не забуваються й теплі пошанування земляків з ювілеєм, які організував тодішній керівник, і на перший погляд малопомітна вчасна підтримка в складний час тих, хто опинявся наодинці з бідую. Все те робилося з любов'ю, без якої жодна добра справа не вирішується. Цьому не навчилися у найпрестижніших вузах, це дається від Бога, і наш нинішній ювіляр справді був помічений Всевишнім.

Віктор Павлович і нині не сторониться земляцьких справ. У всякому разі як не сам зателефонує з якоюсь ідеєю, то відгукнеться на пропозицію зустрітися на тому ж Носівському ярмарку, навідати когось із земляків чи прийти з добрим словом до шкільної дівчороти. Словом, він залишається діяльним членом нашого колективу, бо інакше не може за природою своєї доброї душі.

Тож від імені нашого відділення вітаю побратима з поважним ювілеєм. Хай його серце веде й далі через літа, засіваючи рясним житом-пшеницею українську ниву!

**Григорій ШКРЕБЕЛЬ,**  
керівник Носівського відділення

## ЩОБ ПАМ'ЯТАЛОСЯ



*Тихого лагідного серпня наш добрий земляк Віктор Черненко перейшов своє 75-річчя від дня народження. Зустрів той значущий день, як завжди, без галасу, без організованих пошанувань у своїй білій хаті, яку звів у поважному віці неподалік від прадідівського дворища на околиці Володькової Дівиці, що донедавна називалася Червоними Партизанами і викликала в нього постійну відразу – бо ж коріння назви сягало в далеко глибшу історію.*

баченням характеру громадської патріотичної роботи. Таким прийшов у наш колектив і Віктор Черненко. За час роботи, доки підступна хвороба не змусила його відмовитися від активного життя, він зробив дуже багато. Досить назвати лише затишній процес зведення в центрі Носівки пам'ятника воїнам-афганцям, коли довелося буквально руйнувати мури байдужості з боку місцевої влади, заклопотаної вирішенням глобальних проблем з особистим присмаком. Тепер і ми, носівчани, можемо з полегкістю сказати, що гідно вшанували своїх земляків, котрі не повернулися з тієї безглуздої війни.

# Патріотизм —

Природа людської душі має особливість поєднувати разом спогади про минуле, проживати сучасне та мріяти про майбутнє... Саме такі думки прийшли на згадку, коли в минулому місяці вийшов з друку 200-й номер нашого часопису, на сторінках якого протягом багатьох років створювався літопис нашого Чернігівського земляцтва.

## не слова, а справи...

Звичайно, не всі члени земляцтва, як кажуть, "засвітилися" на сторінках "Отчого порогу". Хоча кожна людина, що приєднується до Чернігівської родини, робить свій особливий внесок до добрих земляцьких справ тільки тому, що просто любить землю, яка її народила, та бажає їй добра. Саме почуття любові до рідного порогу є запорукою успішної діяльності земляцтва.

Згадаємо, як ще в 2000 році з ініціативи голови Товариства Віктора Ткаченка почали з'являтися осередки. Вони об'єднували вихідців із окремих міст та територіально близьких районів. Саме у цей час народилося наше Прилуцьке відділення, котре об'єднало земляків Прилуцького, Срібнянського та Талалаївського районів. Офіційно воно почало своє існування на зібранні вихідців з цих районів у жовтні 2000 року. Тоді ж, одноставно, було



обрано Павла Кривоноса головою відділення, а виконання обов'язків його заступника покладено на Миколу Гордієнка. Згодом з'ясувалося, що завдяки саме їхній злагодженій співпраці, невтомній позитивній енергії, ентузіазму та відповідальності було здійснено чимало добрих справ на рідній землі. Головним принципом діяльності осередку під їхнім керівництвом став пріоритет справи над марнослів'ям.

Саме постулат вчинків, а не слів, яскраво показав результати роботи осередку

після листопада 2013 року, коли в державі розпочалася боротьба українців за гідне та вільне життя: Євромайдан, військові дії на Сході України... Любов до Батьківщини стала вимірюватися нашим патріотичним ставленням до неї.

У 2014 році Павло Олександрович разом з Миколою Павловичем виступили ініціаторами благодійної допомоги землякам-захисникам Батьківщини, що боронять нашу державу, їхнім сім'ям та пораненим в зоні АТО військовим. Саме вони першими зробили особисті грошові внески та звернулися до земляків з пропозицією допомогти, хто чим зможе. Прилуцьким осередком було придбано та відправлено військовим теплі речі, ліки, продукти харчування, засоби захисту та військове спорядження. За підтримки керівництва осередку побачило світ видання про наших земляків – захисників України, котрі героїчно загинули в зоні АТО, почала проводитись активна робота серед молоді малої батьківщини з патріотичного виховання.

В Чернігівському земляцтві чимало патріотів вітчизни. Про них ми постійно читаємо на сторінках нашого часопису.

І серед них Павло Кривонос та Микола Гордієнко – люди відомі не тільки серед земляків, а і в суспільстві. І варто сказати, що ми, члени осередку, пишаємось тим, що маємо таких достойних лідерів та разом з ними маємо можливість втілювати наші спільні задуми та мрії про безхмарне майбуття нашої Батьківщини.

Користуючись нагодою, від щирого серця вітаємо з ювілейною датою нашого славного Миколу Павловича.

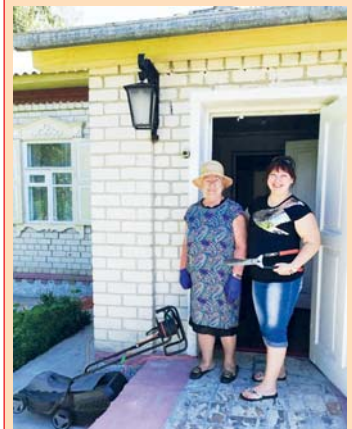
Бажаємо йому ніколи не втрачати невичерпної енергії, ентузіазму та наснаги у добрих справах, мудрості та виваженості на життєвих шляхах, оптимізму, радості та сонячного настрою у колі друзів-земляків.

**Актив Прилуцького відділення**



## Музею бути!

Представники молодіжного відділення нашого земляцтва навідалися до садиби Чернігівської області у Пирогові. Окрім молоді, до роботи активно долучилися й співробітники музею – глядачі Чернігівської та Черкаської садиб. До нас приєдналися й представники молоді Черкаського земляцтва "Шевченків край".



Усі плідно попрацювали: постригли кущі, покосили траву, замульчували дерева, полили квіти та загалом упорядкували територію, оскільки проведення толоки співпало з підготовкою до відкриття у садибі нашої малої Батьківщини музею пам'яті видатного українського політичного і державного діяча, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка, Героя України і нашого земляка Левка Лук'яненка.

**Валерій Демченко,**  
керівник молодіжного відділення

**К**олись у 1985 році вчитель О.В. Тарасенко проводила велику роботу по збиранню матеріалів про долі земляків часів війни, їй вдалося знайти гроші на впорядкування та відкриття кімнати бойової слави в Пакульській школі.

Сьогодні є більші можливості для дослідників героїчних сторінок минулого наших земляків. На інтернет-сайтах "ОБД Меморіал" та "Подвиг народу" розміщені оцифровані документи військових частин, де служили наші воїни, та нагородні листи.

Скориставшись раніше зібраними матеріалами із шкільного музею та оцифрованими документами, я зробив розширений список ветеранів Пакульської сільської ради та їхніх бойових нагород.

До списку входять 222 прізвища ветеранів, які повернулися з війни до рідних сіл Пакульської сільської ради та працювали у місцевих колгоспах. Звичайно, що серед них є і ті, що осіли в інших населених пунктах тодішнього СРСР, але навічно в документах у них зазначалося – народився у с. Пакуль.

Всього вручено нашим ветеранам 219 бойових нагород: орденів – 64, медалей – 155.

За виявлені мужність та героїзм званням Героя Радянського Союзу відзначений Йосип Андрійович Коноша. До цього високого звання представлявся Федір Йосипович Токар. Кавалером трьох орденів Слави став Іван Прохорович Борисенко, а кавалерами трьох медалей "За відвагу" – Микола Павлович Орел та Кіндрат Тихонович Цехмістер. Двома бойовими орденами та медалями відзначені Григорій Михайлович Деркач, Петро Федорович Орел та Артем Степанович Токар. Високими бойовими орденами відзначені Олексій Михайлович Каранда та Микола Семенович Стародуб.

Двічі Федір Іванович Цибуля брав

участь у відомих військових парадах у Москві – у листопаді 1941 та червні 1945 рр.

бойове завдання" та ін. У нагородному листі К.Т. Цехмістера є наступний запис: "Будучи легко ранен, тов. Цехмістер вынес с поля боя своего командира роты". У наш час ми повинні пишати тим, що по відношенню до наших воїнів-земляків бойові командири навічно закарбували на папері нагородного листа такі високі та священні слова.

Якщо повернутися до статистики бойових нагород, то назви медалей покажуть бойовий шлях наших ветеранів: "За оборону Москви", "За оборону Ленінграда", "За оборону Одеси", "За оборону Кавказу", "За оборону Сталінграда", "За оборону радянського Заполяр'я", "За звільнення Варшави", "За взяття Будапешта", "За взяття Белграда", "За взяття Відня", "За форсування Вісли", "За взяття Кенігсбергу", "За взяття Берліна", "За перемогу над Німеччиною", "За звільнення Кореї", "За перемогу над Японією".

Протягом всього мирного часу до бойових нагород наших ветеранів додавалися ювілейні медалі, а у 1985 році вони були відзначені орденом Вітчизняної війни. За часів незалежної України згідно Указів Президентів України

урочисто вручалися президентські відзнаки – ордени "За мужність", Богдана Хмельницького та медалі.

Сьогодні вже залишилося небагато учасників бойових дій Другої світової війни. Не виблискують на сонці і не дзвонять медалі ветеранів на святах до Дня Перемоги та визволення рідного краю. Але це не означає, що ми повинні забути їх. Цей матеріал допоможе зрозуміти подвиг нашого народу на конкретних прикладах військової долі наших воїнів-земляків.

**Готуючись до відзначення 75-ї річниці звільнення Чернігівщини від нацистських загарбників, за ініціати́ви Пакульського сільського голови Л.В. Ковальчук, підтримки місцевих депутатів у селі буде проведено реставрацію пам'ятника воїнам-визволителям та встановлення меморіальних дошок з іменами воїнів-земляків, які загинули на фронтах Другої світової війни.**

## Вшановують ветеранів війни



У нагородних листах зустрічаємо ситуації, коли замість подання командирів на одну нагороду вище військово керівництво встановлює іншу нагороду для воїна: Андрію Пантелійовичу Савчуку замість ордену Олександра Невського вручають орден Вітчизняної війни I ст., а Василю Григоровичу Семенязі замість медалі "За відвагу" вручають орден Червоної Зірки. Однак були і такі випадки, коли відбувалося нагородження навпаки – замість ордену вручали медаль.

Тексти нагородних листів рясніють словами "мужність", "героїзм", "ризикуючи життям", "виконали

**Андрій КУРДАНОВ**

# Нев'янучий сад

У саду поезії старійшини нашої літератури Дмитра Головка черговий збір урожаю. Цього разу наш земляк подарував читачам і апробовані часом карбовані катрени, і дотепні сторінки прози, і короткі гумористичні знахідки. Словом, ветеран не залишає позицій на оборонному рубежі української культури. На підтвердження цього подаємо низку віршів із книги "Співучі Піски".

СПІВУЧІ  
ПІСКИ



## НЕ ДУМАЛОСЬ І НЕ ГАДАЛОСЬ

Колись дідусь казав спроквола,  
Як з німцем бився на війні.  
Не думав, не гадав ніколи,  
Що доведеться ще й мені.  
Щасливо жив, не мав клопоту,  
Нормальним був, спокійно спав...  
Спочатку Крим, тоді на Сході  
Ця заварилася ропа.  
Життя змінилося так різко,  
Бо автомат з'явився в руках.  
Ідуть листи мої із війська,  
Бо рідні завжди у думках.  
Беру й я ворога на мушку...  
Замість сніжку тут стали гра.  
Під завивання день весь мушу  
Вести двобій. Це – не парад...  
Замість грибоків ростуть  
тут міни,  
"Рапіри" гукують, гримлять,  
Розбиті, спалені машини,  
Підбиті танки теж горять.  
Нема кафешки тут, їдальні,  
Тут кожен кухар – до пори.  
Замість лелек – на дах сідають  
Ворожі зайди – снайпери.  
Тут людям від війни – утома,  
Про спокій мову не ведуть.  
А так було спокійно вдома...  
Сьгодні хлопці в бій ідуть.

## ПОМИНАЛЬНИЙ ДЕНЬ

На кладовище йде село –  
Спішить весь люд доobelісків,  
Бо у родинних жухлих списках  
Імен багато залягло.

Стоїть старенька і рукою  
Змахнула враз сльозу свою,  
Її матуся удовою  
Тримала на собі сім'ю...

А скільки їх, старих, забутих –  
Як пам'ять болю й горе-літ...  
От їх би плач гіркий почути  
Тим, хто зриває нині світ.

Хто викотив на Сході "гради"  
Й любов "одвічну" висіва.

"Братки" ворожі – в ролі гадів:  
– Ви – ненажерлива мошва!

"Небесні сотні" в наших списках  
Вже тисячі переросли.  
Щодень зростаютьobelіски.  
Гей, світе, болем полосни!

## В ПОКИНУТІМ САДУ

Тут упокоїлася тиша:  
Старенькі верби – хить та хить.  
І кожне деревце ще дише:  
Поглянь на мене – хочу жить!  
Сюди через рови, глинища,  
Де сплять стежини потайні,  
Я підійшов, поглянув ближче –  
Сад квилів тихо, мов у сні...  
Ще пригадалась рання злива,  
Веселих днів дитячий згук:  
Дерева з батьком ми садили –  
Життя благословляли з рук.  
Ген – даль малинівка квітчає,  
Під лісом – груші білий дим...  
Гілкі – мов руки в мить одчаю:  
"Рятуйте! Гинем назажди...".  
Пече мене гіркий цей вигук,  
Хтось докоряє: "От якби..."  
В старім саду читаю книгу  
Людської долі і ганьби.

## МАТЕРИНЕ СЛОВО

Ой, забув я заповітне слово  
І терзаюся, немов не свій.  
Наче і не здатен щось  
промовить,  
Ніби став я враз глухонімий.

Пригадалось нині б – освітився,  
Мов ота росиночка дзвінка,  
По горі барвінком би повився.  
– Добрий день! – світанку погукав.

Говорила мати теє слово,  
Давне і глибоке, як звичай, –  
І сміялась радісна діброва,  
Пригорнувши сонце до плеча.

Пах чебрець, немов перед грозою,  
Співом озивалось в даліні...

Слово те, неначе з поля бою,  
Долітає – б'є ось по мені.  
А воно ж, здається, з цвіту  
жита,  
А у ньому – вся моя майбутть...  
Лиш єдине слово...  
Як же можна жити,  
Коли мову матері забудь?!

## РІВНОМІРНА ЗАМІНА

Раз Осел забрів в сільраду,  
в кабінет до Іванка.  
– Що за зустріч! – Вася радий,  
Обнімає Віслюка.  
– Ну, сідай у нашім колі,  
Розкажи, де був ці дні.  
Я казав уже Миколі:  
– Ти потрібний, брат, мені,  
У відпуску йти ось хочу...  
Мо' займеш ти мій поміст?  
Налились Ослячі очі,  
Задривав од щастя хвіст.  
– А чи справлюсь?  
– Що ти, друже!  
Я спочатку теж отак...  
А тоді утягсь, байдуже,  
Бач, керую – та ще й як!  
Тут робота невелика:  
Самоклад – на всі хати!  
У кого собака тіка,  
Бий печатку: штраф плати!  
Прийде з центру директива,  
Не губися і не хнич.  
Відпиши: усі – щасливі,  
Твердо став – "Василь Лукич".  
– Ну, а скільки тут зарплати? –  
Загигикав враз Осел.  
– Не турбуйся, мій вухатий,  
Буде в хату й до ясел!  
І Осел потер копита:  
– Згоден я, давай стило!..  
Так начальникам купити  
Удалося все село.

Дмитро ГОЛОВКО

**Смішинки**

\*\*\*

Із городу сусід Іван  
біжить що є сили:  
– Діду Петре, вашу бабу  
гадюка вкусила.  
– Що ти брешеш, де їй взятись,  
з-під верби, що восхла?  
– Не хвилюйтесь, баба жива,  
а гадюка здохла.

\*\*\*

Захворіла баба Ганна,  
в Бога просить смерти:  
– Надоїло мені жити,  
якби швидше вмерти.  
А як смерть прийшла, то баба  
з усіма прощалась  
та так дуже вже кричала,  
що смерть і злякалась.



\*\*\*

– Роздягайся, – каже Клим  
своїй жінці Фросі, –  
бо вдень тобі не робив  
приємного досі.  
– Ось уже я роздяглась,  
ще сорочку скину.  
– Та не треба, я і так  
почухаю спину.

**Пригода в Києві**

В електричці стоїть дід,  
ноги ледь тримають.  
А на стінах, як і треба,  
трафарети сяють.

Це місця для інвалідів  
та людей стареньких.  
А на лавці гурт дівчат  
сидить молоденьких.

Хтось їм каже: – Дайте місце  
дідуся старому.  
А вони сидять, регочуть:  
– Старі сидять вдома.

То ж нехай собі оті  
трафарети сяють.

А як бачте, ті дівчата  
совісти не мають.

Не дивуйтесь, що тепер нам  
отес шанування.  
Ми ж самі дали онукам  
таке виховання.

**Шаслива кінцівка**

Кум з кумою посварились  
за клятого птаха.  
Називав її свинею  
і кричав невдаха.

– Забери свою потвору  
із мого городу.  
Не ходи й сама до двору  
набирати воду.

Бо від гніву отакого  
іще щось стряється.  
Не ходи перед очима,  
не край мого серця.

Бо, здається, десь і в тебе  
проростає пір'я.  
Надто часто ти заходиш  
на моє подвір'я.

Я на курку пуцу півня,  
а той своє зробиць.  
Може, тоді на городі  
кукурудза вродить...



Може, й досі кум з кумою  
ще отак сварились.  
Та ввечері в кукурудзі  
вони помирились.

**Пригоди друзів**

Збіглись друзі за столом  
випити горілки,  
подивились, – не взяли  
із собою мірки.

– Побіжи, Сергій, в село,  
де живе Параска,

може, дасть щось закусити,  
якщо її ласка.  
Прибіга Сергій з села,  
загинає в душу,  
із кишені витяга  
здоровенну грушу.

Покрутились біля пня,  
щоб зручніше сісти.  
Та забули: груші треба  
обережно їсти.

Всім відомо – стигнуть вони,  
як ростуть покоси.  
А в цю пору на всі плоди  
насідають осі.



От хильнув Іван стакан,  
Заспівав соборно.  
А Сергій заверещав  
– Поглянь мені в горло.

Його клятая оса  
за язик вкусила  
Після цього вже Сергій  
дихати не в силах.

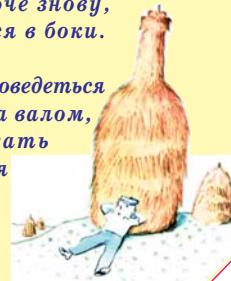
Подививсь Іван на нього  
і сидить, регоче.  
Раптом дивиться, в Сергія  
на лоб лізуть очі.

Ось тоді Іван злякався:  
оце так робота!  
Схопив ложку і засунув  
Сергієві в рота.

Дихнув Сергій на всі груди,  
випер піт із лоба  
та й гадає собі тихо,  
що то за хвороба.

Чуть Сергій не врізав дуба  
в молодії роки.  
А Іван регоче знову,  
аж береться в боки.

І тепер, як доведеться  
випивати за валом,  
то закусувати  
придеться  
часником  
із салом.



Олександр ГАВРИСЬ,  
м. Ічня

**ОТЧИЙ ПОРІГ**

Шеф-редактор  
**Віктор ТКАЧЕНКО**  
Головний редактор  
**Леонід ГОРЛАЧ**  
Засновник: товариство  
“Чернігівське земляцтво”  
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним  
комітетом інформаційної політики,  
телебачення та радіомовлення  
України 06.XI.2001 р.  
Реєстраційне свідоцтво:  
серія KB №5594  
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:  
02002, Київ, Броварський проспект, 15,  
тел. 206-87-12  
Контакти: www.chz.org.ua,  
e-mail: otporig@ukr.net

**РЕДАКЦІЙНА РАДА:**

В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,  
Л.Н. Горлач (Коваленко),  
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,  
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,  
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,  
В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко,  
М.І. Халимоненко.

За достовірність фактів, точність імен і  
прізвищ, географічних та історичних  
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.  
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.  
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення  
товариства “Чернігівське земляцтво” в м. Києві  
у КП “Редакція журналу  
“Дім, сад, город”.  
Тираж 1100.